

JANZTEAREN MUGARRIAK

Jakoba Errekondo

Hedabideek zientziarekiko duten jarreraz eta zientzialariek bere lanaren hedatzeari buruz duten jarreraz aritzeko deitu didate Donostiara, Natur Zientzien 2. Topaketara. Sumatzen dudanez, nik hedatzen ditudan ideia batzuk "oso zientifikoak" ez ote diren egotzita.

Han eta hemen, urteak daramatzat gure kultura harrotu eta zabaltzen. Bai, nekazaritza baita gure kulturaren alor garrantzitsuena. Gure lurraekin dugun lotura horri zor diogu garena. Amona Joxepa zenaren gonapean, ume purtzil muturzikin bat nintzela, baratzean letxuga "frantsesak" aldatzen laguntzen nionez geroztik, ikasi besterik ez dut egin. Etengabe. Beti gustatu izan zait han-hor eta hemen jendeak gauzak nola egiten dituen ikusi-entzun eta jasotzea.

Gero, irrati batean eta bestean, idatzizko hedabideren batean eta bestean,

eta esku artean duzun ARGIA astekarian hasi nintzen landareei buruzko gorabeherak azaltzen. Eta agerian jartzean hasten dira komeriak. Gauzak nola esan, nola azaldu, zer azaleratu eta zer ezkutatatu, zer itxura eman, naizena zenbateraino azaldu... Baina esanez; jendea jantziz. Eta kritika. Kritika beti gozoa irudit

izan zait. Badira, ordea, mugarriak jarri nahi dituztenak: hau esan eta hau ez!

"Zientzian" lan egiten duten askok dituzte mugarriak gustuko, baina zientzian ere artea etorkizunerako bideak proposatzea eta aurreikustea da. Mugarrietatik haratago. Artea. Izan ere, zer da zientzia? ■

IRAKURLEAK GALDEZKA

Galderaren bat egin edo gairen bat proposatu nahi badiguzu, bidali mezua landareak@argia.eu helbidera eta orrialde honetan bertan irakurri ahal izango duzu erantzuna.

Kaixo! Badira bi hilabete zientu bat porru sartu genuela gure baratze kaxkarrean; hainbat aholku irakurri eta hainbat laguntza jaso arren, porruak landatu genituen bezain ziztrin daude. Belar txar batzuk dituzte inguruan (gaztelaniaz *aros* izenekoak), eta ezinean. Argazkietan garbi ikus dezakezu... Zer egin dezakegu? Saiatu gara belar horiek kentzen baina ezin dira sustraitik atera! Eta gainera zure liburuan uzteko diozunez... Laguntzerik bai?

Olga Villa (Larraul)

Kaixo Olga. Arrazoi osoa duzu, argazkiko porruak itxura ziztrina dute.

Nik egoera horren jatorria izan daitekeen arrazoi aukera esango dizut, eta irtenbidea zerorren esku dago. Zuk aipatzen dituzun landare "belar" hori ilarrondokoa da (*Arum maculatum*) baina sapelarra ere ageri da (*Stellaria media*) eta azenario batzuk ere tartean badirela esango nuke (*Daucus carota*).

Eta bai, porruari belar artea gustatzen zaio, hezetan zalea baita. Garrantzitsuena lur fresko eta sakona izatea da, eta erruz simaurtua; simaur edo luar zaharrarekin. Argazkian ikusten dudanez lurra hala-moduzkoa da. Ilarrondokoa agertzeak ere lurra sakonean ez dela prestatu adierazten du. Eta amaitzeko, hilabete pare bat izateko, gorabeherak gorabehera, ez daude hain txarto... Hurrengoan, ahal baduzu, ekainaren amaiera edo uztailaren hasieran aldatu.

BIZI BARATZEA

Gure kultura iraultzen ari den liburua

Bloga: www.argia.eus/bizi-baratzea • [@bizibaratzea](https://twitter.com/bizibaratzea)

MITOA ALA EGIA?

TXAKUR JENDEA DUEN JENDE ZAKURRA

Ikaragarritzko izurritea dugu gure etxe inguruetako berdeguneetan: txakurra bertara eramaten duen jende zakurra. Politea eta "naturalena" txakurrak kaka eta pixa belardian egitea dela iruditzen zaie. Ez dute kontuan izaten belardi hori moztu behar duen langilea, edo bertan jolastu edo lasai ederrean etzan eta egon nahi duena. Beraiena eginda, akabo!

Egokiena kakak behintzat bildu eta luarra egiten ari den tokian uztea da. Bestelakoa da erabilera publiko nabar-

mena ez duen sail batean egiten badu. Hor arazorik ez.

Pixarena beste upeleko sagardoa da. Ukitzen duen landarea erretzeko gai da. Txakur bakoitzak ustez bere duen lurraldea mugatzeko zarrazta uzten du, ondoren lur hori borrokatu nahi diotak ere berea utziko du, bukatzen ez den katean. Txakur asko biltzen den tokian pixa erreka pixa erreka gainean. Erredura erredura zaharraren gainean.

Jakoba Errekondo

AURKEZPEN HITZALDIAK

Hauk dira ondorengo hitzorduek:

Azaroak 19

Aretxabaleta

Udaletxe zaharrean, 18:30ean.

Loramendik antolatuta

Azaroak 20

Etxebarría (Lea-Artibai)

Herriko eskolan, 19:00etan.

Azaroak 24

Iruñea

Zaldiko Maldiko, 20:00etan.

Azaroak 27

Arantzaz

Lekua eta ordua zehazteke.

Azaroak 29

Bera

Ertz, bertze musiken jaialdiaren barruan. Lekua eta ordua zehazteke.

Abenduak 16

Altzo

Udal aretoan, 19:30ean.

ANTOLATU ZURE HERRIAN

Jar zaitez gurekin harremanetan eta behar duzun informazioa eskuratuko duzu

sustapena@argia.com

☎ 943 371 545